

Tolosaldeako eta Urola Erdiko Mankomunitateak: Erraustegia egin nahi duen GHK SAU-k kiebra egin du

Gipuzkoako Hondakinen Kudeaketa (GHK) partzuergoko batzarkideak diren Tolosaldeako eta Urola Erdiko Mankomunitateetako ordezkariak (EH Bildu koalizioak) txosten tekniko eta finantzario bat zabaldu dute erraustegi proiektua finantzatzeko asmoa izan dezaketen banketxeen artean. GHK SAU-ren egoera ekonomikoa azaltzen da bertan. GHK SAU da GHK partzuergoak 2008an sortu zuen enpresa, eta berak du erraustegia egiteko eskubidea. Txostenaren arabera, GHK SAU-k kiebra jo du eta ARGIAk hitz egin du txostenaren egilearekin.

Estitxu Eizagirre Kerejeta

@eeizagirre

Eta gertatzen bada GHK SAU-k ezin duela erraustegia egin, kiebra jota dagoelako? Erraustegi lanen lizitazioa egin gabe dagoen honetan, oraindik kontratua sinatu ez duten enpresei finantzazioa eman behar dieten bankuek galdera hori izan dezakete buruan. Izan ere, Tolosaldeako eta Urola Erdiko Mankomunitateek bankuetara bidali duten txosten finantzariak azaltzen du, erraustegia egiteko ardura duen GHK SAU kiebra egoeran egon daitekeela. Laburrean esanda, GHK SAU-k dituen ondasunak eta eskubideak gutxiago direla bere kontabilitatean adierazten dituenak baino, eta aldiz, dituen zorrak eta betebeharrak handiagoak direla kontabilitatean islatzen dituenak baino.

GHK SAU porrot ekonomikoaren ondorioz disolbatuko balitz, horrek ekarriko luke zorraren eztabaida lehertzea: GHK SAU enpresak bankuei zor dizkien swapen kargu nor egingo litzateke, GHK partzuergoa? Horrela izan dadin lotu zituzten gauzak bai bankuek eta baita GHK-k ere, konpromiso kontratuen bidez. Baina ez dago garbi konpromiso kontratu hauen baliagarritasuna, eta ezta ere ea swapak ordaintzen jarrai-

tu beharko litzatekeen, nork ordaindu beharko litzuzkeen eta zein kopurutan. Galdera horiek denak epaitegitan argituko lirateke.

Bestalde, GHK SAU porrot ekonomikoaren ondorioz disolbatuko balitz, erraustegia egiteko lizitazioaren pleguak berriz atera beharko lirateke, oraingo pleguetan GHK SAU agertzen baita kudeatzaile. Pleguak berriz atera behar izateak esan nahi du eraikuntza lanak hilabeteetan atzeratzea.

Jarraian dituzu zehatz GHK SAU-ren gorabehera ekonomikoak eta artikulua- ren amaieran GHK SAU ixteko aukerak eta ekarriko litzuzkeen ondorioak.

GHK SAU-ren Ondare Garbia eta Kapitala

Elkarte Anonimoen Espainiako Legeak agintzen du Ondare Garbi positiboa behar duela sozietate batek; Ondare Garbi negatiboa duen sozietatea disoluzio egoeran jarriko litzatekeela. Eta Ondare Garbia zer da?

Ondare Garbia = Aktiboa minus Pasiboa da. Aktiboa dira ondasunak eta eskubideak. Pasiboa dira hirugarrenetikozorrak eta betebeharrak.

GHK SAUko administrazio kontseiluak martxoaren 30eko batzarrean onartu zuen *Ondare Garbiko Egoera Aldaketa* dokumentuan (ikus koadroan) bere Ondare Garbia kalkulatzeko duen 678.026 eurotan. Hori da duen marjina, disoluzio egoerara ez joateko. Eta bere kapitala –bere jabeak, alegia, GHK kontsurtzioak, jarritako dirua, GHK SAU martxan jartzerako– milioi bat eurokoa da. Bankuetara zabaldu den txostenaren arabera, hau berez, jada, egoera arriskutsu bat da. Sozietateen Legeak esaten baitu kapitalaren erdia baino gutxiago denean Ondare Garbia, jada arazotan zaudela (kapitala murriztu beharrean). Izan ere, kapitala da hartzekodunek daukaten bermea: Kiebra joz gero, “ardura mugatua” dute enpresek, eta muga kapitala da.

Tolosaldeako eta Urola Erdiko Mankomunitateek bankuetara zabaldu duten txostenak dio, ordea, pasiboa dena baino txikiago eta aktiboa gainbaloratuta daudela GHK SAU-k batzarrean onartutako dokumentu horretan. Eta beraz, egoera errealean Ondare Garbi negatiboa duela. Ikus ditzagun, banaka, puztutako eta txikitutako kontzeptuak.

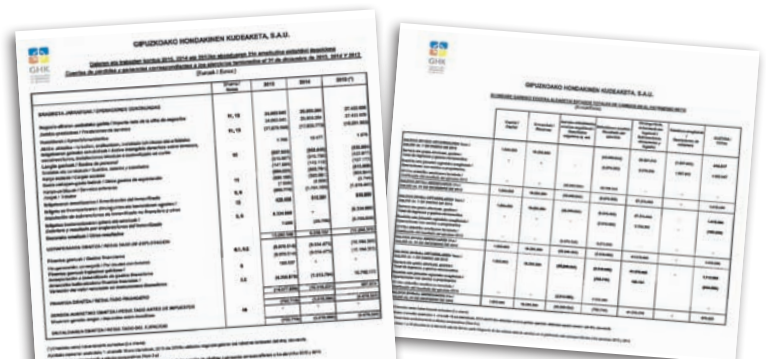
GIPUZKOAKO HONDAKINEN KUDEAKETA SAU**ONDARE GARBIKO EGOERA ALDAKETA**

	Kapital	Erreserbak	Aurreko ekitaldietako emaitza negatiboak	Ekitaldiaren emaitza	Dirulaguntzak, dohaintzak eta legatuak	Estaldura eragiketak	GUZTIRA
SALDOA 2013KO ABENDUAREN 31N	1.000.000 €	19.284.884 €	- 46.569.944 €	- 9.670.500 €	37.574.044 €		1.418.484 €
SALDOA 2014KO ABENDUAREN 31N	1.000.000 €	19.284.884 €	- 56.240.444 €	- 3.610.080 €	41.078.625 €		1.312.985 €
SALDOA 2015EKO ABENDUAREN 31N	1.000.000 €	19.284.884 €	- 80.060.524 €	- 795.710 €	41.239.376 €		676.026 €

GALEREN ERA IRABAZIEN KONTUA**2015, 2014 ETA 2013KO ABENDUAREN 31N AMAITURIKO EKITALDIEI DAGOKIONA**

	2015	2014	2013
ERAGIKETA JARRAITUAK			
Negoio-zifraren zenbateko garbia	24.660.645 €	25.959.264 €	27.422.626 €
Zerbitzu-prestazioak	24.660.645 €	25.959.264 €	27.422.626 €
Hornidurak	- 17.679.164 €	- 17.830.773 €	- 16.281.953 €
Aktibo ukiezina- lursailen, eraikuntzen, instalazio teknikoan eta aribideko ibilgetuaren gaineko eskubideak	1.706 €	12.177 €	1.570 €
Langile gastuak	- 657.851 €	- 658.640 €	- 530.054 €
Beste ustiapen-gastu batzuk	- 904.051 €	- 602.761 €	- 810.588 €
Kanpo-zerbitzuak	- 896.195 €	- 593.961 €	- 804.844 €
Zergak	- 7.856 €	- 8.800 €	- 5.744 €
Ibilgetuaren amortizazioa	- 909.774 €	- 1.161.103 €	- 1.818.447 €
Ibilgetu ez finantzarioaren dirulaguntza eta bestelakoen egozteak	428.459 €	510.901 €	848.899 €
Ibilgetua besterentzearen galera eta emaitzak	8.334.888 €		- 8.334.888 €
Bestelako emaitzak	7.088 €	- 20.708 €	- 8.765.535 €
USTIAPEN EMAITZA	13.282.146 €	6.208.157 €	- 10.268.370 €
Finantza gastuak hirugarrenetik zorreatatik	- 9.878.514 €	- 9.004.473 €	- 10.194.303 €
Finantza gastuak higieziari gehitzea	169.537 €		
Arrazoizko balio-aldaketa finantza tresnetan	- 4.368.879 €	- 1.013.764 €	10.792.173 €
FINANTZA EMAITZA	- 14.077.856 €	- 10.018.237 €	597.870 €
ZERGEN AURRETIKO EMAITZA	- 796.710 €	- 3.810.080 €	- 9.670.500 €
EKITALDIAREN EMAITZA	- 796.710 €	- 3.810.080 €	- 9.670.500 €

"Txostena egiteko erabili dugun dokumentazioa, GHK-k berak batzarretan onartu dituen diru-kontuak baino ez dira. Hauek irakurri, NIC (gaztelarazko siglak) nazioarteko kontabilitate arauak aplikatu eta erraustegia egiteko atera dituzten pleguak irakurtzea eta oinarritzko matematika aplikatzea (ez dago logaritmorik ez ariketa konplexurik. Batuketa eta kenketa egitea nahikoa da). Oso gauza sinplea da" azaldu du txostenaren egileak.

Bankuek eskatzen diotena baino 32,3 milioi euro gutxiago kontatzen du GHK SAU-k bere zorra

Gogoratzen 2011n GHKren lehendakari Carlos Ormazabalek La Caixa eta Banestorekin erraustegiaren lehen finantziatorako sinatutako swapa? La Caixak sinatu aurretik egin zion testak ondo-rioztatu zuen “ez zuela ezagutzarik ez esperientziarik, produktu finantziero honek ekarriko zituen arriskuak ebaluatzeke”. Astebetera errepikatu zioten testetako bai, beharrezko ezagutza eta esperientzia pilatuak zituen, nonbait, eta berak sinatu zituen swap kontratuak.

Swapa kontabilitatean pasiboa da, elkartearen betekizuna da. Bankuek swap horregatik eskatzen duten diru kopuruan (67,8 milioi euro) kontabilizatuz gero zorra, GHK SAU-k jada Ondare Garbi negatiboa izango zuen. Zer egin zuen 2014an, EH Bilduren esku zegoen GHK SAUk? Deribatu finantzieroetan Espainiako aditu nagusietako bat den Prosper Lamothe (Ekonomia Finantziarioan katedraduna) kontratatu zuen. Lamothe, 2011ko kontabilitate arau berriak aplikatuz, swapen pasiboa balio errealean estimatu zuen. Horrek jada eragin zien auditoreei marka bat jarzea: “Kontuz, zu ari zara esaten zure pasiboa dela 15 milioi euro gutxiago bankuek eskatzen dutena baino”.

2015ean ez dute Lamothe adituaren laguntzarik izan. Oraingoan GHK SAU-k berak egin du kalkulua eta bankuek eskatzen diotena baino 32,3 milioi euro gutxiagoan kalkulatu du zorra, auditoreek egindako txostenean ikus daitezkeen. Auditoreek “salbuespenekin” onartu dute pasiboa era horretan murriztu izana –salbuespenak esan nahi du auditoria ez dela bustitzen balorazio ho-

IRABAZIAK HAINBESTE LOTZEAREN ARRISKUA

Testuan zehar deskribatutako ziurgabetasun egoera honetan, enpresak aurkeztu daitezkeen mozkin erakargarria (%10,5ekoa) bermatzen saiatu dira erraustegi proiektu berriari eta horrek ekarri du kostua 1.500 milioi eurotik gorakoa izatea –lizitazio pleguetan agertzen diren eguneratze klausulen arabera, 2.000 milioi eurotik gora joan daitezke–.

Bankuek eta inbertsoreek ziurtasuna maite dute. Horregatik lotu dituzte swap kontratuak eta notaritzan sinatutako konpromisu kontratuak. “Baina gehiegi lotze horrek arriskuak ditu” adierazi digu gure iturriak. Azaldu dugu, 2011n sinatutako “konpromiso kontratua” nuloa izan daitekeela. Horrez gain, esleipen fasean dauden pleguek ere legedia urratzen dute, lizitzaileari ziurtasuna eman nahian ezarri duten ordainketa moduarekin. Europako

legediak (2016ko apirilaren 18tik indarrean), emakida edo kontzesio administratibo kontratuak arautzerakoan muga bat ezarri du: kontratuaren irabazleak dirua galtzeko arriskua bere gain hartu behar du. Alegia, ezin direla irabaziak bermatu, merkatuaren eskaera gutxitzen bada enpresak gutxiago irabazi behar duela. 5. artikuluan espreski dio egin dituen inbertsioak ez berreskuratzeko arriskua ere bere gain hartu behar duela enpresak. Erraustegi berriaren pleguek ez dute lege honek dioena errespetatzen: gipuzkoarrek bai ala bai ordainduko dituzte –erretzera zabor asko eramane edo batera ezkostu finkoak, inbertsioa, finantzaketa kostuak eta gainerakoak. Beraz, enpresek ez dute hartzen bere gain merkatu arriskurik (zaborrik ez egotea) legeak agintzen duenaren kontrara.

rretan baina jakinaren gainean jartzen duela elementu hori hor dagoela–.

Baina eman dezagun baietz, GHK-ko administratzaileek arrazoi dutela, eta pasiboaz eurek egiten duten balorazioa zuzena dela. Azter dezagun aktiboak: ongi kalkulatu dago?

Aktiboan, aldiz, aurreikusitako gabeko TMB proiektua ere kontatuta dago

Urteko diru kontuetan dago aktiboaren informazioa. 2014an eta 2015ean kontabilizatu dituzte aktibo gisa Tratamendu Mekaniko Biologikorako (TMB) plantaren ikerketa eta ingeniari-tza lanak, 1,8 milioi euroan. Kontabilitateak dio

aktiboan sar daitezkeela, etorkizunean sarrerak sortuko dituen eskubide eta ondasunak. Baina eskubide edo ondasun horrek ez badu etorkizunean sarrerarik ekarriko, hori aktibotik kendu eta galeretara eramane behar da. TMBa aktiboan sartu dute, eta ez dute egitea aurreikusia, oraingoz. Ondare Garbiaren 678.026 eurori 1,8 milioi euro kenduta, -1.121.974 euroko Ondare Garbi negatiboa luke GHK SAUk. Eta kapital soziala milioi bat eurokoa denez, kiebra egoeran legoke.

Baina bankuetara bidalitako txostenak, aktibo bihurtutako beste 8,3 milioi euro ere zalantzan jartzen ditu. Aurre-

Azaroaren
15etik
aurrera

Iparraldeko errealitatea
bertatik bertara

Entzun ANTXETA2 105.8 FM

Euskal Herrikoa
eta
euskara

ko legealdian, EH Bilduk erraustegia ez egitea erabaki zuenean, GHK-ren urteko kontuetan aktiboan zeuden erraustegiaren ingeniariak lan guztiak, 8,3 milioi euro, galeretara joan ziren. Orain GHK SAU-k, galeretara eraman zen ingeniariak lan hori guztia berriro aktibora pasa du, erraustegi proiektua berriz martxan dagoenez. Horraino logikoa da dena. Baina bankuetara bidalitako txostenak zalantzan jartzen du aurreko erraustegi proiekturako egin ziren lan guztiak %100ean baliaigarriak izango direnik oraingo erraustegi proiektua egiteko; jakina baita proiektua aldatu egin dela, dimentsio txikiagoak izango dituela...

Egiteko asmorik ez dagoen TMBaren ingeneriatza lanak (1,8 milioi euro) eta erraustegi proiektu zaharrarenak (8,3 milioi euro) batuta, 10 milioi euro aktibo bihurtu dituzte GHK-ko bazkideek, jakinik ez direla errealak.

2016an zor handiagoa

Orain arte azaldutakoarekin, aktiboan kontabilizatutako 10 milioi euro zalantzasakoak dira eta pasiboan kontabilizatutako beste 32,3 milioi euro zalantzan jarri dituzte baita auditoreek ere. 42 milioi euroko zorra izateko arriskua du GHK SAU-k, beraz, 2015ean.

Zulo horri gehitu behar zaio 2016an GHK SAU-ren aktiboa 46 milioitan murriztu egingo dela. Zergatik? GHK SAU-k erraustegia egiteko duen eskubidea (aktibo ukiezina), obra lizitatutakoan kontratatutako enpresena izatera pasako delako. Obra lizitzatzeko pleguetan aktibo hau 46.465.730 milioitan baloratzen da. Beraz, 2016an GHK SAU-ri bere Ondare Garbia 46 milioitan murriztuko zaio.

Txosten finantzario honen eragina erraustegiaren obren lizitazioan

Urola Erdiko Mankomunitateak eta Tolosaldekoak txosten honen bidez jakinaren gainean jarri ditu bankuak. Beraiek direlako hartzekodunak eta beraiek izan daitezkeelako hurrengo proiektuetako finantziazio iturriak. Lizitazioko pleguetan iragartzen da lehiaketa irabazten duen enpresak bankuekin beste swap bat sinatuko duela. Pleguen arabera, 240 milioi euroko beste mailegu bat finantzatu beharko dute bankuek. Oraindik ez da erraustegia egiteko kontraturik sinatu eta beraz, bankuei helarazitako informazio honek izan dezake eragina obren lizitazioan.

Txostena bankuetan mugitzen arituz den taldeak jakin duenez, bankuak finantzaketa osoaren abala ari zaizkie eskatzen erraustegia egin nahi duten enpresei. Alegia, edozein gauza gertatzen dela ere diru hori %100ean itzuliko diola eraikuntza enpresak. Hori finantzaketan aurrez ikusi gabea da.

GHK SAU desegiteko beste motibo bat: Arrazionalizazio Legea

2013an Espainian Montoro ministroak ateratako Arrazionalizazio Legea aplikatuz gero, azken hiru urtetako emaitzak negatibo izatea ere itxiera arrazoi bat da. Lege hori 2013ko abenduaren 1ean atera zen eta bazuen salbuespen bat, elkarte merkantila izan edo ez, eta administrazio izaera zutenei aplikatzen zioten aipatutako legea. 2013an legea atera zenean, GHK elkarte merkantil gisa zegoen erregistratuta eta beraz, ez zitzaion lege hori aplikatzen. Baina 2015eko abuztuan, Espainiako ministerioak Europako irizpide berriak

aplikatuz, GHK SAU-ri administrazio izaera eman dio eta beraz, lege honen arabera itxiera arrazoi dira azken hiru urteetako emaitza negatiboak (ikus urteko kontuen koadroa). GHK-ko bazkideek aukera dute batzarrean sozietatea ixtea eskatzeko, beraz.

GHK SAU ixten bada zer?

GHK SAU milioi bakarreko kapitala duen sozietate anonimo bat izanik, zaila da sinistea bankuek 2011ko mailegu eta swapk handiak sinatuko zituztenik, horiekin batera kontsorzioa lotzen zuen "konpromiso kontratua" sinatu ez balitz. Sozietateak kiebra eginez gero beren dirua bermatuko duena lotu nahi izan zuten, maileguekin batera beste kontratu bat ere sinatuta. Kontratu horretan bankuek estu hartu nahi izan zuten administrazio publikoa, beren dirua arriskuan ez jartzeko. Gure iturriaren arabera, "hain estu hartu zuten, kontratu horretako hainbat baldintza estuek kontratu hori nuloa bilakatzeko arrisku nabarmena dagoela".

Hau honela, administrazioek (Gipuzkoako Foru Aldundiak eta udalek) zor horri aurre egin beharko lioketen edo ez, eta bakoitzak jarri beharrekoa zenbaterako den, eztabaida epaitegietan bukatuko litzateke, ezinbestean.

Gainera, esleitzeke dauden erraustegiaren lanen pleguetan kudeatzaile ezarrita dagoenez GHK SAU, plegu berri batzuk beharko lirarteke, erraustegia egitekotan. ■

Artikulu hau eta beste asko itzultzen ditugu ingelesera. Euskal Herriko berriak nazioartean Euskal Herritik zabal ditzagun. Artikulu hau argia.eus/english helbidean aurkituko duzu.

ZURE ETXERA ETA BIZKOR! denda.karrikiri.eus

13€

34€

16,70€

19€

KARRIKIRI euskal denda. Xabier karrika 4. Iruñea

KARRIKIRI.eus
IRUÑEKO EUSKALDUNON TOPAGUNA

50€-tik gorako eskaerarekin opari hau zure etxean!